

CİLT 11, SAYI 6, HAZİRAN 1983

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

görüş

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) HAZİRAN 1983

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü :

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı **Ali Koçman**

Yazı İşleri Müdürü :

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Genel Sekreteri **Ertuğrul İhsan Özol**

Adres : Cumhuriyet Cad. Ferah Ap. 233/9

Harbiye - İSTANBUL

Telefon : 46 24 12

Görüş'teki yazılar, kaynak olarak, TÜSİAD

GÖRÜŞ'ün belirtilmesi koşuluyla izinsiz kullanılabilir.

Basıldığı Yer : İleri Matbaacılık Basım Yayın

Koll. Şti. Tel : 22 25 77

Bu Sayıda

- Özel Sektör, İlk Sigara Fabrikasını
1947 Yılında kurmuştu 4
- Dünya'da Serbest Bölge
Girişimleri 6
- Basında Reklamlar 9
- Kore'de Ortak İş Nasıl Başarılı olur 13
- Doğu Avrupa Fuarları 16
- Yeniden Sanayileşmekte
Olan Ülkeler 20
- Ülkemizde Araştırma Kapasitesi 22
- Orman Kaynaklarımıza Bir Bakış 25
- AET İçinde Gümrükçülerin Durumu 28
- Bilgisayar Grafikleri 31

Özel Sektör, İlk Sigara Fabrikasını 1947 Yılında Kurmuştu

Evet, bundan tam 36 yıl önce, Bakanlar Kurulu 21.1.1947 tarih ve 3/5230 sayılı kararıyla özel sektöre sigara fabrikası kurma iznini vermişti ve 8 Şubat 1947 tarihli İstanbul Sicilli Ticaret Gazetesinde o günler için pek dikkat çekmeyen bir kuruluş sözleşmesi yayınlanmıştı.

İstanbul Asliye Mahkemesinin Birinci Ticaret Dairesince onaylanan kararda 300.000 TL. sermayeli olarak kurulmuş olan Kavaklıdere Türk Sigara Fabrikası A.O.'nın kuruluşunun Ticarett Kanununun 299. maddesi gereğince onandığı kararı yayınlandı. Kurulan ilk Türk Özel Teşebbüs Sigara Fabrikası olan bu kuruluşun yayınlanan ana kuruluş sözleşmesinin 4. cü maddesinde aynen şöyle denmekteydi;

a) 3437 sayılı kanunun 3. cü maddesinde yazılı hükümler ve şartlar dairesinde sigara

ra ve (yaprak sigarası) mamül halde tütün imal edip yabancı memleketlere ihraç etmek,

b) Her nevi ithalat ve ihracat yapmak,

c) Her nevi tütün ticareti yapmak,

Sözleşmenin 5. maddesi ise; ortaklığın merkezinin İstanbul'da olduğu, gerek Türkiye'de ve gerek ecnebi memleketlerde lüzum gördükçe şubeler açabileceği ve Ticaret Bakanlığına ihbar ve ticaret siciline tescil olacağı belirtiliyordu. Bu fabrika kuruldu, üretime geçti, fakat muhtelif nedenlerde daha sonra yılında tasfiyeye uğradı.

Yıl 1983; ve özel sektör 36 yıl önce aldığı bu kararın yeniden verilmesi için görüşmeler yapıyor. Hem de serbest piyasa ekonomisinin benimsediği ve açıkça yürütülmeğe çalışıldığı bu dönemde.

Piyasa ekonomisinde girişimci en zor bulunan unsurdur. Bu bakımdan girişimcinin ortaya çıkmasını teşvik, çıktığı zaman da cesaretini kırmamak lâzım geldiğini unutmamalıyız.

Kaynak : İlk Özel Sektör sigara fabrikasının Kurucu Ortaklarından Sayın Lütfi Banat'ın nazik yardımı ile sağlanan belgeler.

Dünya'da Serbest Bölge Girişimleri

Yabancı sermaye cezbetme yarışında, serbest bölge tartışması konuya yeni bir boyut getirmiştir.

Serbest bölge girişimi artık sadece gelişmekte olan ülkelere özel bir husus değildir. İngiltere, Macaristan ve Yugoslavya da gümrük muafiyetine sahip serbest bölgeler kurma gayreti içindeler. Çin ise Hong Kong sınırında bir serbest bölge kurmayı planlıyor.

Serbest bölgelere olan ilgi bunların savaş sonrası elde ettikleri başarılarından da kaynaklanıyor.

Bugün dünyada mevcut toplam 350 serbest bölge de uluslararası ticaretin yüzde 10'u gerçekleştiriliyor ve bu oranın yakın bir gelecekte, yüzde 20'ye ulaşması bekleniyor.

Özellikle Uzak Doğu'daki Serbest limanlar büyük başarı sağlamışlardır. Tayvan'da bulunan 3 bölge 70.000 kişiye iş imkanı sağlarken, Güney Kore'deki bölgeler de 120 bin ve Malezya'dakilerde 22 bin kişi çalışmaktadır. Bu örneklerle Hamburg limanı ile Meksika'daki bölgeler de eklenebilir. Ancak bu arada başarısız girişimlere de rastlanıyor. Örneğin; Süveyş kanalı yeterince yatırımcı çekememiş, Panama'daki Colon bölgesi ise bekleneni verememiştir. ABD'de 1934'de dış ticaret bölgeleri kurulmuşsa da, 60 bölgede sadece 12.000 kişiye istihdam olanağı sağlanmıştır.

Macaristan yerli şirketlerle, yabancı sermayeli şirketlerin ortak girişimler yapmalarını sağlamak için serbest bölgeler kurmaya karar vermiştir. Eğer nihai ürün ihraç edilecek olursa, hammadde ve diğer ithal parçaların gümrük vergisinden muaf olacağı imalat bölgeleri kurmayı planlıyor. Macaristan'ın bu kararı yabancı şirketlerin kârlarının serbest transferini öngören Macar yasal uygulamalarının başarısızlığını gösteriyor. Çeşitli teşviklere rağmen yabancı şirketler Komünist yönetimden çekinmektedirler. Serbest limanlar; Macaristan'ın ücretler, yatırımlar ve fiyatlar üzerine

uyguladığı düzenlemelerden de bağışıklık sağlıyor.

Diğer yandan serbest bölgeler Macaristan'ın batıya olan bağımlılığının arttığına işaret ediyor. Avrupa topluluğu Macaristan'ın döviz gelirlerinin yüzde 60'ını sağlıyor.

İngiltere sonbaharda başlatacağı 2 veya 3 serbest bölge için yer seçimi aşamasında bulunuyor.

Serbest liman statüsüne ilk aday İngiltere'nin önemli konteyner limanlarından Felixstowe diğerleri Southampton ve Immingham limanları gösterilmektedir.

Kaynak : Journal of Commerce.

Basında Reklamlar

1982 yılında ülkemizde basın kuruluşları kanalıyla yayınlanan reklamların toplam cirosu, 9 milyar 900 milyon liradan, 13 milyar 800 milyon liraya yükselmiştir. Bu tutar içinde, ürün ya da hizmetlerin tanıtımıyla ilgili ilanların ve reklamların tutarı 6 milyar 940 milyon liradan, 8 milyar 504 milyon liraya çıkmıştır. Yüzde 22.5'lük bu parasal artışa rağmen, satın alınan büyüklük (sütun/santim) açısından yüzde 30.5 dolayında bir azalma görülmektedir. 1982 yılında reklamların yüzde 43.5'i TV., yüzde 50.1 Basın, yüzde 6.5'de Radyo kanalıyla yapılmıştır.

Basın kanalıyla yapılan reklam harcamalarının sektörel dağılımında ise (hizmet/ürün) 1982 yılında en büyük payı banka reklamları almıştır. Toplam içinde yüzde 45.0'e ulaşan banka reklamlarının 1981 yılındaki ağırlığı yüzde 37.5 idi. İkinci sırayı ise, 1 milyar TL.'sına ulaşan tutarla Banker kuruluşlarının Tahvil/Hisse Senedi reklam-

**1982 Yılında
Basın Reklamlarında en Çok
Artış Görülen Sektörler**

Sektör/Ürün	1981		1982	
	Reklam Harcamaları (TL)	Reklam Harcamaları (TL)	Reklam Harcamaları (TL)	% Azalış
Basın	1.505.700	161.979.400	10.757.0	
Orman - Mobilya	14.242.500	52.869.500	271.2	
Alkolsüz İçkiler	35.368.200	128.778.250	264.1	
Petrol Şirketleri	33.682.100	102.412.600	204.1	
Madeni Eşya	9.844.600	27.088.700	175.2	
Haşere Öldürücüler	7.730.600	16.030.200	107.4	
Banka	2.324.556.300	3.823.280.500	64.5	
Otomotiv	176.197.200	279.831.400	58.8	

**1982 Yılında
Basında Reklamlarında Azalış Görülen Sektörler**

Sektör/Ürün	1982		% Azalış
	Reklam Harcamaları (TL)	Reklam Harcamaları (TL)	
Bisiklet/Motosiklet	19.211.900	5.511.400	— 71.1
Halı	79.082.300	28.820.150	— 63.6
Çeşitli İmalatçılar	227.472.200	114.940.350	— 49.5
Bankerlik Kurumları	1.789.871.900	959.768.000	— 46.4
İnşaat Şirketleri	113.650.900	74.136.350	— 34.8
İlaç Sanayii/Sıhhi Mal.	42.288.900	33.675.050	— 20.4
Turizm/Nakliye	63.863.800	51.529.300	— 19.3
Cam/Porselen Eşya	44.354.050	39.230.300	— 11.6
Deterjan	243.991.560	219.737.600	— 9.9

ları izlemektedir. Banka ve bankerlik kuruluşlarının reklam harcamaları toplamı, başında yayınlanan reklamların yüzde 56.3'ünü kapsamaktadır. 1981 yılında bu oran yüzde 59.3 idi.

1982'de basın kanalıyla yayınlanan reklamlarda en çok artış görülen sektörlerin başında yüzde 10.757.0 artış ile Basın kuruluşları gelmektedir. Bu sektörü, Orman-Mobilya sektörü yüzde 271.2 ile izlemekte, Alkolsüz içkiler yüzde 264.1, Petrol şirketleri yüzde 204.1'lik artışla sırayı takip etmektedir. Haşere öldürücüleri, Banka ve Otomotiv Sanayi ürünleri reklamları ile birlikte en çok artış gösteren 10 sektör tamamlanmaktadır.

Basın yoluyla 1982'de yayınlanan reklamlarda azalış gösteren Sektörler/Ürünler'in başında Motosiklet/Bisiklet ve Halıcılık ürünleri gelmektedir. Bu ürün reklamlarını Bankerlik reklamları ve inşaat şirketleri izlemektedir. En az azalış gösterenler ise, Cam-Porselen eşya ve Deterjan reklamlarıdır.

Kaynak : Man Ajans

Kore'de Ortak İş Nasıl Başarılı Olur

Kore'de yabancı sermaye yatırımları için en etkili, ve mümkün olan yol Korelilerle ortak girişimdir. Kore'de başarılı girişimde bulunmak ise mücadeleciliği gerektirir. Her şeyden önce ülke hakkında derin bilgi sahibi olmak, piyasanın ihtiyaçlarını izleyen bir yönetici kadrosuna sahip olmak ve yabancı firmalara tehlike teşkil edecek durumları zamanında dikkate almak gerekmektedir.

Aşağıdaki listede Kore'de ortak girişimde bulunan firmaların tecrübelerine dayanan bir çalışmanın sonuçları özetlenmiştir.

— Uygun bir iş ortağı bulunması :

Sistematik bir yaklaşımla önce ortakta ne gibi kriterler arandığına karar vermek, sonra selektif bir çalışma ile bu kriterlere en uygun şirketi seçmek gerekmektedir. Bu seçme safhasında avukatlar, muhasebeciler, müşavirler diğer şirketler ve hatta memurlar yardımcı olabilir.

— Kore'de İrtibat Bürosu Açılması :

Büroda Kore'ye yerleşen yabancıların veya

Kore'li temsilcilerin çalışması tavsiye edilir.

— **Mukavele Yapılması :**

Kore'li firmalar alışagelmış uluslararası iş kaidelerine ve uygulamalara yabancı olabilirler ve daha elastiki anlaşma yoluna gidebilirler. Bu durumda tecrübeli bir idareci kadrosu anlaşmanın yeterli derecede ayrıntılı olmasını sağlar.

— **Önemli Ölçüde Hükümet Müdahalesi ve Tesiri Beklenmeli :**

Hükümet, müzakerelerde danışman ve rehber olarak hareket eder, kaideler belirler, o sırada neye izin olduğunu neyin yasak olduğunu belirtir.

— **Anlaşmanın Önemli Kısımlarında Hükümetin Görüşünün Alınması Gerekir :**

Doğabilecek sorunları mümkün olduğu kadar azaltabilmek için memurlara önemli noktalar yazılı ya da doğrudan hatırlatılmalıdır.

— **Müzakereler Uzayabilir :**

Pazarlık safhası birkaç aydan birkaç seneye kadar uzayabilir. Ortalama müzakere süresi bir yıldır.

— **Yerel Baskılara Hazırlıklı Olunmalı :**

Hükümet yabancı sermayeye izin verse de yerli firmaların güçlenmesi durumunda koruyucu tedbirler artırılıp şirkete Koreli bir idareci kadrosunun getirilmesi söz konusu olabilir.

— **Mülkiyet ile İdarecinin Kontrolü**

Ayrı Ayrı Ele Alınmalı :

Yabancı ortağın Kore’li ortağın isteklerine aykırı olarak politika geliştirme olanağı gözönünde tutulmalıdır.

— **İdarecinin Kontrolü Bir Ortağın**

Elinde Olmalı :

Genel müdür ile önemli idarecilerin sorumlulukları kesin şekilde belirlenmeli. E-sas yetkiler ortaklardan birinde olmalıdır.

— **Ortak Girişimin Yeterli Çalışma**

Özerkliği Olmalı :

Ortak girişim yerli ortağın kendi firma faaliyetlerinden tamamen ayrı olarak düşünülmelidir.

Kaynak : Business Asia.

Doğu Avrupa Fuarları

Doğu Avrupa fuarları hakkında fikirleri sorulan Şirket yöneticileri oldukça deđiŐik görüŐler bildiriyorlar. Birçok Şirket her sene bu fuarlara katılmakta olup, senelik btelerinden önemli pay ayırıyorlar. Belirli bir satış hacmi olup, krlkları azalan bazı firmalar ise konuyu baŐka türlü ele alıyorlar.

1) Bu konudaki olumlu görüŐler Őyledir:

Pahalı fuarlar gider düŐürücü olabilir

Son yıllarda doğu Avrupa fuarlarına katılma masrafları oldukça artmıŐtır. Ancak mkaveleler kısa bir zamanda yapılmakta böylece alternatif seyahat masraflarından kurtulunmaktadır.

Yeni mamller piyasaya tanıtılmaktadır.

Fuarlar genelde yeni buluŐların tanıtılması amacını gütmektedir. Aksi takdirde fuardan sınırlı fayda sağlanır.

En st düzeydeki ziyaretçi avantajı mevcuttur.

Fuarlar, ev sahibi hükümet görevlilerince en önde gelen aktivitelerden sayılır. Önemli hükümet görevlileri fuarlara tabiatıyla katılırlar.

Prestij faktörü gözönünde tutulmalıdır.

Bir şirket belirli bir ülkeye önemli ölçüde mamül satıyorsa, fuara katılma mecburiyeti nezaket icabıdır. Üst düzeyde hükümet görevlileri şirketin ülkelerine katkısını ve fuarda önemli bir harcamalardan kaçınılmadığını gözönünde tutacaklardır.

Kararları etkileyici kişilerle tüketiciler için reklam kampanyası.

Bir alt düzeyde hükümet görevlileri ve teknikerler şirket kampanyalarına hususî bir önem göstermektedirler. Her ne kadar bu kişiler mukavele imzalamasalarda, batılı mamüllerin satın alınmasında etkili olabilirler. Bunun dışında mukavelelerin sınırlı olduğu ortamlarda fuarda tüketiciyle bağlantı kurmak için iyi bir imkân sağlarlar.

Rekâbet izlenmelidir.

Birçok firma istemesede fuara rakip firmanın da iştiraki sebebiyle katılmaktadır. Böylece en azından firmanın o pazara artık ilgisinin kalmadığı fikri önlenmektedir.

Fuarlar reklam araçları dağıtımı için kullanılabilir.

Birçok firma fuar için broşür, teknik rapor, kalem, takvim gibi reklam araçlarını gümrüksüz ithal edebilmekte ve bunları ilgili görevlilerle tüketiciye dağıtmaktadır.

2) Problem sahaları :

Artan masraflar için sebep :

Bir firmada en mütevazı reyon dahi şirket bütçesine 10 bin dolara mal olmaktadır.

Şirket içi muhalefete prestij tezleri ile hazırlanmalı.

Doğu Avrupa için yerel idareciler şirket prestiji için fuara katılmayı gerekli görse-ler dahi, merkez idarecileri buna karşı çıkabilir. Ancak satışların fuara katılma dolayısıyla artması, savunuların görüşünü kuvvetlendirir.

Yönetici zamanından eksildir.

Bir çok firma, üst düzey satış yöneticilerinin, saatlerini, hatta günlerini mamül sergilemeye ayırmasından, aktüel mukavele görüşlerini ise ancak kısa bir süreye sığdırmasından yakınmaktadırlar.

Uzmanların gerçekten katılıp katılmayacağı araştırılmalıdır.

Fuara katılmanın bedelinin pahalılaşması-

na karşın, giderek daha az Doğu Avrupalı uzman ve mühendis fuarda yer almaktadır.

Reyon dışı satışa mani olunmalı.

Birçok Doğu Avrupalı hükümet, reyondan mal almamaktadır. Malların tekrar batıya geri götürülüşü ise büyük masrafa sebebiyet vermektedir. Gerçekte fuarda bildirilen satışların birçoğu fuar öncesi gerçekleşmiştir, sergi sırasında ise sadece mukavele imzalanmaktadır.

Fuara gelenler için politika hazırlanması.

Umumi fuarlarda ziyaretçilerin yüzde 90'ının sadece seyirci olması, katılan şirketlerce şikâyet konusudur. Burada seyircilerle tüketicileri birbirinden ayırmak, problem teşkil etmektedir. En iyi çözüm yolu reyonun seyirci kısmının ufak, özel misafir bölümünün ise büyük tutulmasıdır. Ayrı bir konferans odası veya bar da özel konuşmalar ile özel bir muamele için imkân sağlar.

Yeniden Sanayileşmekte Olan Ülkeler

İngiliz - Kuzey Amerikan komitesinin yaptığı bir çalışmaya göre sanayileşmekte olan ülkelerin gelişmelerinde önemli beş faktör olduğu saptanmıştır. (Araştırmacılar ticaret, bankacılık, işgücü ile tarım sektörünü temsil etmektedir)

- 1) 1960 ortaları ile 1970 başlarında dünya ekonomisinde kaydedilen büyüme hızları,
- 2) Sanayileşmekte olan ülkelere daha az gelişmiş olan ülkelere oranla öğrenim seviyesi,
- 3) Politik istikrarın sağlanmış olması,

4) Bu ülkelerin nüfuslarına oranla yetersiz doğal kaynaklara sahip olmaları ve döviz ihtiyaçları için ihracat zorunluluğu olması,
5) İthalata dönük stratejileri ihracata dönük stratejilere çevirmedeki başarı.

Çalışma Hong Kong, Singapur, Güney Kore, Tawain, Arjantin, Brezilya, Meksika ve Hindistan'dan müteşekkil 8 ülkeyi kapsamaktadır. 1965 ile 1979 yılları arasında adı geçen ülkelerin sanayi ürünleri ihracatı 4-6 milyar dolardan 82.9 milyar dolara yükselmiştir. Bu 8 ülkenin dünya sanayi ürünleri ihracatında yüzde 6 olan paylarını 1990 da yüzde 8'e yükseltmeleri beklenmektedir. Araştırmaya göre sanayileşmekte olan ülkelerin dünya sanayii yapısı içinde özel bir yerleri vardır. Bu ülkeler tekstil, konfeksiyon, çelik, motorlu araçlar, elektronik dallarında sanayileşmiş ülkeler için bir pazar kaybına neden olmakta, ancak büyüklükleri yetersiz olduğundan önemli bir tehdit söz konusu değildir.

Ülkemizde Araştırma Kapasitesi

Ülkemizde Araştırma + Geliştirme ile potansiyel olarak uğraşan bilim adamı ve araştırmacıların sayısı 1981 yılı verilerine göre 17.462 kişidir. Bu rakamın içinde kamu kesimi ve üniversitelerdeki tüm dallarda çalışanlar dahildir. Bugün için toplam Araştırma + Geliştirme'de çalışanların yüzde 74.2'sinin üniversite kesiminde görevli olduğunu belirtmek gerekmektedir. Yaklaşık her 4 araştırmacıdan 3'ü üniversite'de, 1'i ise kamu kesiminde görevlidir. Toplam 17.462 araştırmacıdan 8.524'ü (yüzde 48.8) doktora ve daha üst derecede ünvanlara sahiptir. Üniversitede bu oran yüzde 60.5, kamu kesiminde ise yüzde 15.2 dir.

Araştırmacıların bilimsel dallara göre dağılımında ise; Tıp (yüzde 37.2) Mühendislik (yüzde 19.3), Tarım (yüzde 17.4), Temel Bilimler (yüzde 13.2) ve Sosyal Bilimler (yüzde 12.6) şeklinde bir sıralama görülmektedir.

Üniversitelerdeki 12.950 araştırmacıdan yüzde 43'ü Tıp, yüzde 19.3'ü Mühendislik,

yüzde 17'si Sosyal Bilimler, yüzde 11.6'sı Temel Bilimler, yüzde 8.9'u da Tarım alanında çalışmaktadır. Bu dağılım kamu kesiminde değişerek, Tarım yüzde 41.9 ile ilk sıradadır. Onu, Tıp yüzde 20.5, Mühendislik yüzde 19.5, ve Temel Bilimler yüzde 18.0 izlemektedir. Bu veriler ülkemizdeki Araştırma + Geliştirme potansiyelinin kamu kesiminde Tarım alanında yoğunlaştığını göstermektedir.

Türkiye'de devlet sektöründe 1981 yılı Araştırma + Geliştirme harcamaları toplamı 9.742.518.737 TL. dir. Bunun yüzde 83.4'ü kamu kesimince, yüzde 16.6'sı da Üniversitelerimizin bünyesinde harcanmıştır. Özel sektörün Araştırma + Geliştirme harcamaları hakkında yeterli bilgi bulunmamasıyla birlikte ilk tahminlere göre bu rakamın 1982 yılı için 1 milyar TL. dolayında olduğu tahmin edilmektedir. Bu parasal tutarın tamamına yakın kısmının Mühendislik alanında olduğu söylenebilir.

Bilim dallarına göre ise Araştırma + Geliştirme harcamaları daha da ilginç sonuçlar vermektedir. Bu alanda harcanan her 100 TL.'dan 54.6 sı Tarım sektörü için harcanmaktadır. Tıp (16.1 TL.), Mühendislik (15.7 TL.), Temel Bilimler (11.2 TL.), Sos-

yal Bilimlerin payı ise (2.2 TL.)'dir. Üniversite kesimindeki harcamaların dağılımı ise, şöyledir; Tıp (38.8 TL.), Tarım (26.5 TL.) Mühendislik (12.3 TL.), Temel Bilimler (11.2 TL.), Sosyal Bilimler (11.1 TL.) Kamu Kesiminde ise, Tarım için 54.6 TL. olan harcama miktarının 60.2 TL. yüksekliği görülmektedir. Ülkemizde kamu kesiminde Araştırma + Geliştirme harcamalarının daha çok Tarım kesimine kaydığı anlaşılmaktadır.

Üniversitelerde araştırmacı başına düşen yıllık para miktarı 1981 yılında Tarımda 3.717.105 TL., Temel Bilimlerde 1.203.428 TL., Tıpta 1.122.759 TL., Sosyal Bilimlerde 812.815 TL. ve Mühendislikde 795.280 TL. dir. Kamu sektöründe ise, Geliştirme Projelerinin katkısıyla araştırmacı başına düşen yıllık harcama miktarı 1.246.498 TL. dir. kişi başına ise, 2.789.155 TL. sıdır.

Ülkemizde Araştırma + Geliştirme için harcanan paranın yüzde 90'dan fazlasının personel giderlerinin oluşturduğu gözönüne alınırsa, Araştırma + Geliştirme yatırımlarının ek kaynaklarla desteklenmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Kaynak : Tübitak

Orman Kaynaklarımıza Bir Bakış

Türkiye'nin Ormanlık sahaları 20.1 milyon hektar dolayındadır. Ormanlık sahanın ülkelerin yüzölçümüne kıyaslandığında, Dünyada bu oran yüzde 29, AET ülkelerinde yüzde 22 ve ülkemizde ise yüzde 26 civarındadır. Ancak bu alandaki gelişmiş ülkelerle yapılan kıyaslamada aynı oranın Norveç'te yüzde 29, İsveç'te yüzde 64, Finlandiya'da yüzde 74, Kanada'da yüzde 35, Rusya'da yüzde 43 ve Japonya'da yüzde 67 olduğunu izlemekteyiz. Bu sonuçlar, ormanlık alanlarımızın AET ülkelerinden iyi durumda olduğumuzu fakat bazı gelişmiş ülkelerden daha kötü bir durumda olduğumuz gerçeğini ortaya çıkmaktadır. Diğer yönden ülkemiz ormanlık alanlarının (20.1 milyon hektarının) 12 milyon hektarının bozuk, koru ve baltalık olduğu ve yeni ağaçlandırılmaya konu sahalardan olduğunu belirtirsek, geriye 8.0 milyon hektar ormanlık saha kalmakta ve bu saha ile ormancılığı-

mız AET ve diğ er gelişmiş ormancılığa sahip ülkelerin tümünden daha düşük düzeyde olduğumuzu göstermektedir.

Türkiye'de verimli koru ormanı; iyi koru 6.115.455 Ha., iyi baltalık 1.989.573 Ha. olup, toplamı 8.145.028 hektardır. Bozuk koru 4.780 Ha., bozuk baltalık ise 7.189.900 Ha. olup, bozuk alanlar toplamı 11.970.086 hektardır. Ormanlarımızın ağaç türü itibariyle yapısını yüzde 54 ibreli, yüzde 46 yapraklı tür ağaçlar oluşturmaktadır.

Ormanlık sahal ar mülkiyet itibariyle ele alındığında, AET ülkelerinde ormanlık sahaların yüzde 60'ının Özel Sektör, yüzde 40'nin ise Devlet ve diğ er tüzel kişiler arasında dağıldığı görülmektedir. Devlet ormanları daha çok, B. Almanya, İngiltere ve İrlanda'dadır. Özel Sektör ormanları ise, AET ülkelerinde 50 hektardan daha düşük olmak üzere 3 milyon orman sahibine dağılmıştır.

Ülkemizde ise; Fransa ve İtalya'da görüldüğü gibi Özel Sektörün mülkiyetinde bulunan ormanlık sahalarda özellikle kavak ağaçlamaları (galeri, bordür kavakları vb.) tesis edilerek ormanlık sahalarımızın gelişimi süratle sağlanabilir.

Orman kaynaklarımızın endüstriyel odun

retimi 8.6 milyon metrekpdr. (1981). Türkiye'de ise kişi başına üretim 0.274 metreküp, hektar başına ise 0.25 metreküp dolayındadır.*

* zerinde önemle durulacak nokta, hektar başına düşen retim, AET yesi ülkelere oranla en alt sırada bulunmasıdır. Bu lke-lerde yıllık üretim 80 milyon metreküp ve hektar başına ortalama 2.4 metreküp üretim düşmektedir. Bu oranın ilerki yıllarda önemli derecede arttırılması hedeflenmiştir.

Anadolu'da fert başına düşen koru alanı 0.16 Ha, baltalık alan 0.83 Ha, dolayındadır. Doğu Anadolu bölgemizde ise, koru alanı hiş bulunmamasına karşın baltalık alan fert başına 0.11 hektardır. Özellikle İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da orman tesis etmek bunun içinde özel sektör ormancılığını teşvik ve desteklemek faydalı olacaktır.

AET İçinde Gümrükülerin Durumu

Bilindiği üzere AET üyeleri arasında gümrük duvarları yoktur. Buna karşı üçüncü ülkelerle karşı gümrük uygulaması mevcut olup gümrük işlemleri ve gümrükülerin işi hayli hafiflemiş bulunmaktadır. Daha doğrusu öyle olduğu sanılmaktadır.

İşte bu nedenle Belçika'da bir gazetenin yaptığı araştırmada «gümrükülerin» boş mu oturdukları, yoksa ne gibi faaliyetlerde buldukları incelenmiş ve bu kişilerin halen gümrükçü sıfatını taşımakla birlikte 30 kadar değişik iş yaptıkları saptanmıştır. Gümrükler temelde altı değişik konuda yardımcı görev yapmaktadır. Bunlar: maliye, ekonomi, sağlık, kamu güvenliği, kamu morali ve düzeni ve kamusal himayeciliktir.

Uygulamaya bakılacak olursa gümrükçü pasaport kontrolünde bulunarak işleri bakanlığının bir çeşit polisi olarak görev yapmaktadır. Esasında bu görev sırasında gümrükçü adalet bakanlığının da bir memuru sayılabilir.

İhracat veya ithalat yapmak isteyen bir iş adamı Ekonomi Bakanlığının Lisans Merkezinden iznini alır, ancak bu iznin yürürlüğe girmesi «gümrüklerden» alınacak temiz kâğıdının sağlandığı tarihten itibaren geçerli olacaktır. Buradaki parasal operasyon ise, resim, harç veya vergi adı altında Maliye Bakanlığının faaliyet kapsamına giren bir konudur. Aynı şekilde belli tarımsal malların AET içindeki yer değiştirmelerinde yapılan çeşitli kontroller sonucu ortaya çıkacak farklardan dolayı alınacak paralar da Maliye Bakanlıklarını ilgilendirir fakat bunların saptanması gümrüklerce gerçekleştirilir.

Taze tarımsal mallar, örneğin taze et, veya ilaç, veya gerekli uyuşturucu maddelerin kontrolü de Sağlık Bakanlığının uhdesinde olmakla birlikte gümrükçüler tarafından fiilen yöneltilir. Sözü geçen uyuşturucu veya radyoaktif maddeler hem Sağlık, hem de Güvenlik Bakanlıklarını ilgilendirdiğinden

uygulama da bu bakanlıklarca tesbit edilmekte ancak yürütme işlevi gümrüklerce yapılmaktadır. Aşırı bir örnek gibi gözükmekle birlikte «posta güvercinleri» devlet güvenliği açısından Milli Savunma Bakanlığının ve Güvercinleri Koruma Derneğinin iznine tabiidir, fakat kontroller gene gümrükçülerce yapılmaktadır.

Kamu moralini rencide edebilecek mahiyetteki açık-saçık yayınlar ise İçişleri ve Adalet Bakanlıklarının talimatı çerçevesinde bir uygulamaya tabi olmakla birlikte olayı fiilen gene gümrükler izlemektedir.

Görüldüğü gibi bu örnekler kolayca çoğaltılabilir ve gümrükçülerin faaliyetleri yeniden tanımlanabilir. Ancak AET içindeki uygulamalar ne şekilde olursa olsun, yukarıda sayılan faaliyet alanlarında gümrükçüler her zaman bir faaliyet göstermişlerdir. O halde acaba burada şaşırtıcı olan «gümrük» kelimesinin iyi anlaşılmasına mı dayanmaktadır? İşte belki de şimdi AET yetkilileri aynı görevleri ifa edecek elemanlara yeni isimler koyacak ve «gümrüklerin» kalktığını söyleyeceklerdir.

Bilgisayar Grafikleri

Bilgisayar grafiklerinin iş hayatındaki kullanışları giderek yayılmakta. Özellikle sanayide bilgisayarın çizdiği model ve imalat grafikleri geniş kullanım alanları buluyor. Adı geçen grafiklerin, oturumları kısaltmaları, grup kararlarını süratlendirici nitelikte olmaları ve grafik kullanan kişilerin daha profesyonel bir havada çalışmalarını sağlamaları sebebiyle önemleri giderek artmaktadır.

Ayrıca, makinesine göre yüksek kaliteli, çok renkli, üç boyutlu ve ucuz grafikler, haritalar ve diyagramlar kısa sürede elde edilmektedir. Genellikle bu diyagramlar projeksiyon makinalarında kullanılıp verileri daha iyi sergileyebilmektedirler. Ayrıca, çalışma grubu planları, finansal kontrol, satışın desteklenmesi, araştırma analizleri ve uygulama çalışmalarında bilgisayar grafikleri vazgeçilmez bir duruma gelmişlerdir.